

แชทบอทการศึกษา ตัวช่วยในการเรียนรู้

ปัจจุบันเทคโนโลยีด้านการสื่อสารมีความก้าวหน้าอย่างมาก การสืบค้น การตอบคำถามผ่านเว็บไซต์หรือโปรแกรมประยุกต์ในสมาร์ทโฟนรูปแบบต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย บางครั้งในเวลาที่เรากำลังนั่งรอรถหรือพูดคุยกับร้านค้าผ่านช่องทางการแชททาง Line หรือทาง Facebook Messenger จริงๆ แล้วอาจจะเป็นบอทที่กำลังพูดคุยกับเราอยู่ก็ได้ โดย ChatBot นั้นเข้ามามีบทบาทอย่างมากในธุรกิจออนไลน์ เพื่อช่วยให้เราสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น ทั้งกับผู้ประกอบการและลูกค้า ซึ่งจะช่วยพัฒนาธุรกิจให้ดีขึ้นและช่วยตอบสนองความต้องการของลูกค้าอย่างเฉพาะเจาะจง

สำหรับด้านการศึกษานั้น Fryer และ Carpenter ได้ทำการทดลอง โดยขอให้นักเรียน 211 คน สนทนากับบอทของ ALICE และ Jabberwocky ผลตอบรับคือ นักเรียนสนุกกับการใช้แชทบอท รู้สึกสบายใจและผ่อนคลายมากขึ้นในการสนทนากับบอทมากกว่าเพื่อนของนักเรียนเองหรือครู ในประเทศไทยมีวิทยานิพนธ์หลายเรื่องที่พยายามศึกษาเกี่ยวกับการนำแชทบอทมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน เช่น พิษณุ พรมลา และสรเดช ครุฑจ้อน ได้ศึกษาผลการใช้แชทบอทช่วยในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความจำขณะปฏิบัติงานของผู้เรียน กลุ่มที่ใช้แชทบอทช่วยในการจัดการเรียนรู้เรื่องสารประกอบไฮโดรคาร์บอนสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มที่ไม่ใช้แชทบอทในการเรียนเรื่องเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

แชทบอท (Chatbot) เป็นโปรแกรมที่ถูกพัฒนาขึ้นโดยนักพัฒนาโปรแกรมที่ออกแบบตามความต้องการของหน่วยงาน เพื่อจำลองบทสนทนาของมนุษย์ให้สามารถพูดคุยหรือสื่อสารได้เหมือนกับมนุษย์ผ่านทางเสียง หรือข้อความแบบทันทีทันใด สามารถตอบคำถาม ให้ข้อมูล ให้ความช่วยเหลือ ให้ความบันเทิงโดยมีเทคโนโลยี AI เป็นผู้อยู่เบื้องหลัง

วิธีการที่จะนำแชทบอทและ AI มามีส่วนในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ส่วนบุคคลให้กับนักเรียนมีอะไรบ้าง

1. การสอนเสริม แชทบอทสามารถสร้างระบบสอนเสริมอัจฉริยะได้ โดยนักเรียนสามารถเข้ามาทำแบบฝึกหัดในเรื่องที่ไม่เข้าใจและเสริมเพิ่มเติมในเรื่องที่มีความรู้อยู่แล้วได้ตามความต้องการรายบุคคล และยังสามารถวิเคราะห์ระดับความเข้าใจของนักเรียนได้ว่าเนื้อหาใดอ่อนและสามารถทำแบบฝึกหัดซ้ำ ๆ ของเนื้อหานั้นได้อย่างไม่จำกัดจนกว่าจะผ่านการประเมินหรือจนกว่าจะพอใจ

2. การสร้างห้องเรียนเสมือนและเพิ่มการมีส่วนร่วมของนักเรียน เพราะสมัยนี้นักเรียนคุ้นเคยกับโซเชียลมีเดียและแพลตฟอร์มการส่งข้อความโต้ตอบแบบทันทีเป็นอย่างดี และสามารถใช้แพลตฟอร์มเหล่านี้เพื่อสื่อสารกับผู้อื่น ค้นคว้าข้อมูล และค้นหาความช่วยเหลือที่ดีที่สุดในงานที่ได้รับมอบหมาย โดยแชทบอทสามารถสร้างห้องเรียนเสมือนที่นักเรียนสามารถเชื่อมต่อกับชั้นเรียนและครู การสนทนา การสอน การสอบ การทำแบบฝึกหัดรับงาน ได้ในทีเดียว

3. แหล่งเรียนรู้และผู้ช่วยสอนที่มีประสิทธิภาพ ครูยุคใหม่ต้องการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปรับปรุงการเรียนการสอน หากใช้แชทบอทช่วยครูในการจัดการเรื่องที่สามารถทำอัตโนมัติได้ เช่น บอทสามารถตอบคำถามพื้นฐานของนักเรียนได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน งานที่ได้รับมอบหมาย หรือวันครบกำหนดส่งงาน ในขณะที่ครูจะคอยตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียนทั้งเป็นรายบุคคลและ เป็นรายห้องเรียน

4. การช่วยเหลือนักเรียนทั้งเรื่องการเรียนรู้และเรื่องส่วนบุคคล เพราะเทคโนโลยีช่วยให้เข้าถึงทุกอย่างได้ทันที นักเรียนสามารถบอกความต้องการ และสถาบันการศึกษาหรือโรงเรียนก็สามารถให้ความช่วยเหลือหรือตอบสนองได้ทันที ดังนั้น โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา จำเป็นต้องติดตามและมีกระบวนการสื่อสารกับนักเรียนที่ดึงดูดความสนใจของเด็กได้อย่างรวดเร็ว

5. การประเมินผลโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาสามารถใช้แชทบอทช่วยในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้ โดยใช้วิธีการต่างๆ เช่น แบบทดสอบ แบบฝึกหัด งานที่ได้รับมอบหมาย สื่อการเรียนรู้ รวมถึงข้อมูลการเรียนรู้ต่างๆ เป็นรายบุคคล นักเรียนสามารถใช้แชทบอทเพื่อเข้าถึงสื่อการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องทั้งการประเมินระหว่างเรียนและประเมินหลังเรียน และครูสามารถตรวจสอบผลการประเมินและการซ่อมเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนได้ตลอดการศึกษา

ที่มา : นิตยสาร สสวท. ปีที่ 51 ฉบับที่ 241 มีนาคม – เมษายน 2566

ผู้แต่ง : นวลจันทร์ ฤทธิ์ขำ

คำถามที่ 1 แบบเลือกตอบ

ข้อใดต่อไปนี้อธิบายบทบาทของแชทบอทได้ถูกต้องที่สุด?

- ก. แชทบอทเป็นโปรแกรมที่ใช้ในการคำนวณตัวเลขและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ
- ข. แชทบอทเป็นโปรแกรมที่เลียนแบบการสนทนาของมนุษย์ผ่านเสียงหรือข้อความแบบทันที โดยมีเทคโนโลยี AI เป็นพื้นฐาน
- ค. แชทบอทถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือช่วยนักเขียนในการสร้างสรรค์งานวรรณกรรม
- ง. แชทบอทเป็นแอปพลิเคชันที่ใช้สำหรับเล่นเกมและให้ความบันเทิงเพียงอย่างเดียว

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : ข. แชทบอทเป็นโปรแกรมที่เลียนแบบการสนทนาของมนุษย์ผ่านเสียงหรือข้อความแบบทันที โดยมีเทคโนโลยี AI เป็นพื้นฐาน

กระบวนการอ่าน: การวิเคราะห์ข้อมูล

สถานการณ์: การทำความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน

แหล่งที่มา: ข้อความให้ข้อมูล

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผลเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ลักษณะข้อสอบ: แบบเลือกตอบ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 2 แบบเลือกตอบเชิงซ้อน

จากข้อความที่กล่าวถึงบทบาทของแชทบอทในการสนับสนุนการศึกษา ข้อใดต่อไปนี้ถูกต้อง?

- 1. แชทบอทสามารถช่วยนักเรียนวิเคราะห์ระดับความเข้าใจและจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับตนเอง
- 2. แชทบอทสามารถช่วยสร้างห้องเรียนเสมือนที่รองรับการสื่อสาร การสอน และการทำแบบฝึกหัดในทีเดียว
- 3. แชทบอทเหมาะกับการใช้เฉพาะการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยเท่านั้น
- 4. แชทบอทสามารถเพิ่มการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนได้โดยใช้แพลตฟอร์มที่นักเรียนคุ้นเคย

ตัวเลือกคำตอบ:

- ก. 1 และ 3 ถูกต้อง
- ข. 1 และ 2 ถูกต้อง
- ค. 1, 2 และ 4 ถูกต้อง
- ง. 2, 3 และ 4 ถูกต้อง

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : ค. 1, 2 และ 4 ถูกต้อง

กระบวนการอ่าน: การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญและเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

สถานการณ์: การพัฒนาการเรียนรู้และการสอนด้วยเทคโนโลยี

แหล่งที่มา: ข้อความให้ข้อมูล

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผลเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ลักษณะข้อสอบ: แบบเลือกตอบ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน การอ่านเพื่อวิเคราะห์ความเชื่อมโยง การเชื่อมโยงความรู้ไปใช้ในบริบทใหม่ และการคิดเชิงวิพากษ์

คำถามที่ 3 แบบเติมคำตอบแบบปิด

จากข้อความที่กล่าวมา แขนงบอทสามารถช่วยครูจัดการเรื่องใดต่อไปนี้?

1. _____ ของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน
2. การแจ้งวัน _____ ส่งงาน

ตัวเลือกคำตอบ:

- ก. การตรวจสอบ, เปิด
- ข. การตอบคำถามพื้นฐาน, ควบคุมกำหนด
- ค. การสร้างงานวิจัย, เริ่ม
- ง. การประเมินคะแนน, เสร็จ

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : ข. การตอบคำถามพื้นฐาน, ควบคุมกำหนด

กระบวนการอ่าน: การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญและระบุข้อมูลสำคัญ

สถานการณ์: การใช้เทคโนโลยีในการสนับสนุนงานสอนและการจัดการเรียนรู้

แหล่งที่มา: ข้อความให้ข้อมูล

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผลเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ลักษณะข้อสอบ: แบบเติมคำตอบแบบปิด

ความสอดคล้องตัวชี้วัด ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน การระบุข้อมูลเฉพาะเจาะจง และการเชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติ

คำถามที่ 4 แบบเติมคำตอบแบบเปิด

จากข้อความที่กล่าวมา คุณคิดว่า ChatBot มีบทบาทสำคัญอย่างไรในธุรกิจออนไลน์?

.....

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : ChatBot มีบทบาทสำคัญในธุรกิจออนไลน์ โดยช่วยเพิ่มความสะดวกสบายให้กับผู้ประกอบการและลูกค้า เช่น การตอบคำถามเบื้องต้น การช่วยประมวลผลคำสั่งซื้อ และการตอบสนองความต้องการเฉพาะเจาะจงของลูกค้า ซึ่งช่วยให้การดำเนินธุรกิจมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กระบวนการอ่าน: การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญและระบุข้อมูลสำคัญ

สถานการณ์: การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในธุรกิจออนไลน์

แหล่งที่มา: ข้อความให้ข้อมูล

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผลเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ลักษณะข้อสอบ: แบบเติมคำตอบแบบเปิด

ความสอดคล้องตัวชี้วัด ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน การเชื่อมโยงความรู้ และการอธิบายด้วยเหตุผล

คำถามที่ 5 แบบเติมคำตอบแบบอิสระ

หากคุณเป็นนักเรียน คุณคิดว่าแชทบอทจะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของคุณในด้านใดบ้าง? โปรดอธิบายและยกตัวอย่างวิธีการที่แชทบอทสามารถสนับสนุนการเรียนรู้ของคุณได้

.....

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : (คำตอบขึ้นอยู่กับความเห็นของผู้ตอบ แต่ตัวอย่างคำตอบที่เป็นไปได้) แชทบอทช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของฉันในด้านการเข้าถึงสื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องและการประเมินตนเอง เช่น ฉันสามารถใช้แชทบอททำแบบฝึกหัดเพื่อทบทวนบทเรียนและประเมินความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนได้ทันที นอกจากนี้แชทบอทยังสามารถช่วยฉันค้นหาข้อมูลหรือสื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งช่วยให้ฉันสามารถพัฒนาความรู้ในเรื่องที่อ่อนและเตรียมตัวสอบได้ดียิ่งขึ้น

กระบวนการอ่าน: การอ่านเพื่อวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น

สถานการณ์: การใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการประเมินผลและพัฒนาการเรียนรู้

แหล่งที่มา: ข้อความให้ข้อมูล

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: การศึกษาและเทคโนโลยี

ลักษณะข้อสอบ: แบบเติมคำตอบแบบอิสระ

T038353 นายกฤษฎา นราติลก โรงเรียนวัดดอนไข่เต่า

ความสอดคล้องตัวชี้วัด ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน การแสดงความคิดเห็นที่สร้างสรรค์ และการเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การปฏิบัติ